

Smrt obešenca, ki je preživel vse svoje sodnike

Newyork, 15. febr.

Pred nekaj dnevi je v mestu Columbij, v državi Missisipi umrl v starosti 64 let Will Purvis, čigar življenjska zgodba je naravnost pošastno čudna.

Purvis je bil septembra 1893 obsojen zaradi umora. Porotniki so določili zanj smrt na vešalih. Purvis je bil star tedaj 19 let. Ko je odhajal izpred porotnikov, se je nenadno obrnil in jim zavpil:

»Obsodili ste nedolžnega človeka, toda nobeden od vas ga ne bo preživel. Nihče izmed vas ne bo umrl v postelji in vsi boste šli s sveta pred mano.«

Množica in sodniki so ob tem nenadnem vzkliku osupnili, toda posebne važnosti ni oboječev prerokbi pripisoval nihče.

Tri dni pozneje so Purvisa na dvorišču columbijske jetnišnice obesili. Toda, ko so po določenem času njegovo truplo sneli, je uradni zdravnik ugotovil, da obešeni še diha. Ker ameriški zakon prepoveduje obešiti koga dvakrat, so Purvisa oživili in ga odvedli v ječo.

Ko je ljudstvo zvedelo za to čudno naključje, je videlo v njem pret božji, saj je večina ljudi v mestu bila prepričana, da je Purvis nedolžen. Od tega dne dalje, ko so obešenca oživili, so porotniki in sodniki začeli trepetati in izgubljati spanec, ko so se spominjali obešenceve prerokbe.

Purvis vse do zadnjega, dolgih 46 let ni nehal govoriti, da je bil obsojen in obešen po nedolžnem. Sodniki in porotniki, ki so ga obsodili na vislice, so umirali drug za drugim. Prerokba, človeka obsojenega po nedolžnem, se je izpolnila: nihče od sodnikov in porotnikov ni umrl v postelji. Purvis je ostal v ječi do leta 1920, in je bil prepričan, da bo v njej tudi umrl. Tedaj je neki Bijard na smrtni postelji priznal, da je on umoril človeka, zaradi katerega je bil obsojen in obešen Purvis. Tega so takoj izpustili. Za 27 let je dobi dobil borih 5000 dolarjev odškodnine.

Ko je prišel Purvis iz ječe, je živel samo za eno misel: Obljuba, ki jo je dal sodnikom, se mora izpolniti. Vsi bodo pomrli pred njim. S seboj je vedno nosil seznam sodnikov in porotnikov. Kadar je izvedel za smrt tega ali onega, je prečrtal njegovo ime v seznamu.

Lansko jesen pa ga je popadla bolezen, posledica obešenja in 27 let ječe. Čutil je, da prihaja konec, toda govoril je samemu sebi, da ne sme še umreti, ker je pred njim odšlo v večnost do zdaj samo 11 sodnikov.

Nekega večera pred nedavnim pa mu je zadnji zvesti prijatelj prišel zašepetati na uho, da se je z avtomobilom ponesrečil tudi 12. sodnik Cook. Purvis se je vzpel na posteljo in dejal:

»Zdaj pa mirno pričakujem smrti.«

In res umrl je štiri dni potem, ko je umrl zadnji tistih, ki so ga poslali na vislice.

Prve smrtne obsodbe v Barceloni

Barcelona, 15. febr. o. Vojno sodišče, ki ga je imenovalo vodstvo nacionalistične vojske, je že pretekli teden začelo s preiskavami o zločinih in nasiljih, ki so bila zagrešana pod rdečo vlado na katalonskem ozemlju. Včeraj so bile razglašene prve obsodbe nad rdečimi voditelji, ki so vsi pobegnili v tujino.

Sodišče je obsodilo na smrt Salazara Venturo, predsednika narodnega sodišča, Manuela Garido, predsednika revolucionarnega odbora, Emiliya Moralesa, predsednika revolucionarnega sindikata, Palba Cordo, vodja »revolucije smrti« ter znanega anarhista Francisca Pitera, ki je bil obtožen zaradi umora 15 duhovnikov. Vsi akti so bili takoj po razglasitvi sode poslani generalu Francu, ki bo sklepal o končni usodi obsojencev.

Po večdnem procesu je nacionalistično sodišče obsodilo na smrt tudi bivšega predsednika ljudskega sodišča v Barceloni in Madridu Eduarda Sabriobera. Obsojeni Sabrioberi je star 63 let.

Sport v zadnji minuti

V Limi je reprezentanca Peruja napravila veliko senzacijo. V tekmovalcu za južnoameriški nogometni pokal je premagala reprezentanco Urugvaj s rezultatom 2:1. Paragvaj je premagal Ekvador s 3:1. Na tabeli vodi Peru pred Urugvajem, Paragvajem, Chile in pa Ekvadorjem.

»Miss Fis 1939« je postala francoska tekmovalka Nicole Villan. Za miss so jo izvolili svetovni časnikarji in tekmovalci.

Nemec Nensel in Italijan Santa di Leo sta v Dortmundu bokkala neodločeno. Boj je bil bolj mešarsko klanje kakor boks. Občinstvo je ob koncu oba izžvižgalo.

V Hamburgu so včeraj spustili v morje prvo nemško 35.000 tonsko bojno ladjo. Pri slovesnostih je imel Hitler dolg govor, v katerem je poudarjal zasluge narodnega socializma za nemško oborožitev. Novo vojno ladjo so krstili na ime »Bismarck«.

Avtonomna zbornica Karpatske Ukrajine bo sklicana na seje v začetku marca.

Španska rdeča vlada uradno zanika vesti, da bi bil predsednik republike Azana odstavljen zaradi nasprotij, ki so se pokazala med njim in med vlado glede nadaljnjega vojskovanja.

V Zenevo je včeraj dospela dragocena umetnostna zbirka, katero je poslala španska rdeča vlada. Umetnine so naropane po španskih javnih in zasebnih muzejih. Zbirka obsega slike, tapete, dragulje ter stare, dragocene rokopise.

Sv. oče Pij XI. na zadnji zemski poti

Vatikan, 15. febr. o. Pogrebne slovesnosti ob prenosu trupla pokojnega Pija XI. iz kapele sv. Zakramenta v grobnico pod velikim oltarjem Petrove bazilike, so trajale dve uri. Vse popoldne in še popoldne do 16. so ogromne množice vernikov romale skozi cerkev in izkazovale pokojnemu vrhovnemu poglavarju Cerkve zadnjo čast. Za popoldansko žalno slovesnost je na trg Sv. Petra in na široko novo ulico, ki drži od trga do Tibere, pritisnilo v stotisočih rimsko ljudstvo. Po trgu in po vseh ulicah, kjer so se zbirale množice, so bili nastavljeni zvočniki, ki so vernikom sporočali potek pogrebne slovesnosti. Množice, ki jih cenijo na več kakor 200.000, so ves čas pogreba molče in odkritih glav poslušale prenos iz cerkve sv. Petra.

Cerkveno pogrebno opravilo se je začelo natančno ob 4 popoldne, udeležiti so se ga smeli v cerkvi samo kardinali, kar jih je v Rimu, škofje in višja rimska duhovščina, diplomatski zbor, najbližji sorodniki pokojnega papeža, zastopniki vseh oddelkov papeške garde in višje rimsko plemstvo.

Truplo pokojnega Pija XI. so iz kapele sv. Zakramenta prenesli pred veliki oltar v baziliko.

Sikstinski zbor je med tem prepeval psalm »Misereere«, za tem pa pesem »Inparadisum de ducant te angeli«. Po odpeti liberi so položili truplo v tri krste, kakor to določajo cerkveni predpisi za papežev pogreb. Pred krsto so se nato poklonili kardinali in ostali udeleženci pogreba, nato so krsto spustili v kriptu pod velikim oltarjem ter jo položili v sarkofag, poleg grobnice papeža Pija X., ki je bil Piju XI. vzornik. Najbolj ganljiv je bil trenutek, ko se je raket polagoma pogrezala v kriptu ob prepevanju psalmov. V kripti so sprejeli raket kardinali in škofje. Cerkvena slovesnost je bila končana ob 18. Prenašale so jo razen nemških in sovjetskih, vse radijske postaje na svetu.

Sv. oče Pij XI. je tretji papež, ki je pokopan pod baziliko sv. Petra. Prvega so leta 1914. pokopali Pija X., nato Benedikta XV. 1922, zdaj pa Pija XI. Ob grobu papeža Pija XI. je grob Pija X., malo bolj na desno grob Benedikta XV. in Pija VI. Nasproti groba Pija XI. je grobnica kardinala Merry del Vala, ki je bil vatikanski državni tajnik za vlade Pija X.

Sestanek balkanskih zunanjih ministrov v Bukarešti

Na njem bodo najbrž sprejeli sklep o skupnem pravem priznanju nacionalne Španije

Bukarešta, 15. febr. m. Romunska vlada in zunanji ministri Gafencu sta v sporazumu z zunanjimi ministri držav Balkanskega sporazuma, sestavila spored za bližnji sestanek stalnega sveta Balkanskega sporazuma. Po tem sporedu bosta jugoslovanski zunanji ministri dr. Aleksander Cincar-Marković in predsednik grške vlade ter zunanji ministri Metaxas dospela iz Beograda skupno v Bukarešto prihodnjo nedeljo. Na romunski meji bo na goste čakal poseben vlak, s katerim bosta dr. Cincar-Marković in Metaxas nadaljevala svojo vožnjo v Bukarešto. Po še ne potrjenih vestih iz Ankare ni izključeno, da ne bi tudi turški zunanji ministri potovali v Bukarešto preko Beograda. Jugoslovanskega zunanjega ministra bo na romunsko-jugoslovanski meji pozdravil romunski svetnik Aleksander Buzdugan.

V ponedeljek popoldne bo prvi uradni obisk ter intimno kosilo na stanovanju romunskega zunanjega ministra Gafencu. Popoldne ob petih bo prva seja sveta Balkanskega sporazuma. Nato bo večerja v prostorih zunanjega ministristva, po večerji pa velik sprejem. V torek popoldne bo druga seja zunanjih ministrov Balkanskega sporazuma.

Opoldne bo slavnostno kosilo v veliki dvorani rom. zunanjega ministristva. To kosilo prireja gostom podpredsednik romunske vlade in notranji ministri Calinescu. Popoldne bo tretja seja, zvečer pa bo slovesna večerja v grškem poslanstvu in slavnostni koncert v kraljevskem dvorcu. V sredo popoldne bo zadnja seja sveta Balkanskega sporazuma. Opoldne bo kosilo v turškem poslanstvu, popoldne pa čajanka in sprejem v jugoslovanskem poslanstvu. Zvečer bodo zunanji ministri odpotovali iz Bukarešte.

Zunanji ministri držav Balkanskega sporazuma bodo na sejah stalnega sveta obravnavali svoje stališče do političnega položaja v Evropi. Najo bolj proučevali odnose štirih balkanskih držav z drugimi državami v okviru dosedanje miroljubne politike Balkanskega sporazuma. Po konferenci bo verjetno romunski zunanji ministri Gafencu uradno obiskal Varšavo. Na konferenci bodo štirje zunanji ministri, kakor poročajo, zavzeli tudi skupno stališče do nacionalistične Španije in najbrž sprejeli sklep o skupnem pravem priznanju Francove države.

Včerašnji sklepi francoske vlade glede Španije

Uradni odnošaji z rdečimi, neuradni z generalom Francom ...

Pariz, 15. februarja, o. Na včerašnji seji francoske vlade je prišlo med ministri do hudega spora glede priznanja španske nacionalne države. Proti zunanjemu ministru Bannetu, ki se zavzema za takojšnje priznanje in začetek rednih diplomatskih odnosov, so ostro nastopili tako imenovani »bojevitci« ministri, ki jih francoska javnost že skozi dolgi, da hočejo po navodilih iz Moskve za vsako ceno zaneti v Evropi vojno. To so mornariški minister Campinchi, kolonialni minister Mandel, finančni minister Reynaud ter prosvetni minister Zay, ki so se po svojih hujškarjih za vojno odlikovali že lani v septembru. Ti ministri so zagrozili z odstopom, če bi Anglija in Francija takoj priznala generala Franca, češ da Franco ne bo sposoben ohraniti Španije neodvisnost in izriniti nemški in italijanski vpliv, če postane edino priznani gospodar Španije. Po dnevni seji so se nazadnje sporazumeli, da za zdaj Francija še ne bo priznala takoj nacionalne Španije, marveč da bo še enkrat poslala v Burgos svojega posrednika senatorja Berarda.

O Berardovem potovanju poročajo poluradni, da je njegova naloga pripraviti pot za začetek rednih diplomatskih odnosov in do tega začetka bi moral biti zastopnik Francije v Burgosu. Na včerašnji seji vlade je bilo sklenjeno, da bo Francija priznala Francovo državo, kakor ji bodo to narekovala razmere, nekaj časa pa bi še vzdrževala sedanje zaslonno razmerje

in skušala s pogajanjem doseči zase čim več koristi od zvez z novo Španijo.

Na včerašnji seji so sklenili naslednje:

1. Francija bo za zdaj še obdržala uradne zveze z rdečo vlado, ki se je iz tujine delno vrnila v Španijo.

2. Z nacionalno Španijo bo začela neuradne odnose, da bo tako lažje posredovala za pomiritev v Španiji.

3. Končna odločitev glede francoskega priznanja nacionalne španske države pa bo sprejeta tedaj, ko bo Italija uradno postavila svoje zahteve do Francije in bo iz teh zahtev jasno, ali bo Italija držala svojo besedo o umiku prostovoljcev, ali pa bo svojo vojsko še obdržala v Španiji, da bi tako lažje pritiskala na Francijo.

London, 15. febr. o. »Times« prinaša danes uvodnik, v katerem poudarja potrebo, da Anglija takoj imenuje svojega poslanika pri španski nacionalistični vladi in začne z njo redne odnose. Članek pravi, da je neumno govoriti še o kakih republikanski vladi, saj so njeni člani med seboj sprti in raztreseni po Španiji in po tujini. Nadaljnje vojskovanje je zaradi tega postalo neumiselno. Skrajni čas je, da se zaključijo v Španiji poglavje junaštva in zločina. Treba je začeti z gospodarsko in splošno obnovo te opustošene države. Za obnovo pa zdaj ni videti nikakega drugega močnega kot generala Franca. Anglija mora to spoznanje tudi uradno poudariti.

Vesti 15. februarja

Švedski inženir Bahr je izpopolnil letalo vrste »autogyroc«, tako da se je pri poskusih z novim letalom dvignil že po pičlih 6 m zaleta skoraj naravnost navzgor. Njegov izum je kupilo angleško letalsko poveljstvo in bodo novo letalo začeli kmalu izdelovati na veliko.

Japonski zunanji ministri Arita se je pritožil angleškemu poslaniku v Tokiu, češ da Anglija na skrivaj izdatno podpira Kitajsko in da orožje na debelo prihaja čez angleško ozemlje maršalu Čankajsku. Angleški poslanik je odgovoril, da njegovi vladi ni to nič znano.

Tretja seja velikega fašistovskega sveta bo nočjo v Rimu. Na njej bodo razpravljali o prenosu italijanske srednje šole.

Dva zakonska narita o Judih je predložila poljska vlada poslanski zbornici. Prvi odpravlja spremembo imen pri vseh Judih, ki so se prekrstili po letu 1918, drugi pa določa, da morajo Judje del svojih industrijskih in trgovskih ustanov proti odškodnini prepustiti nejudom.

Uradno poročilo vrhovnega španskega nacionalističnega vojnega poveljstva pravi, da ni bilo na nobenem bojišču nič novega.

202.000 rdečih milijonov je vsega skupaj pribelalo iz Katalonije čez francosko mejo, pravi današnje uradno poročilo pariške vlade.

Argentina in Brazilija bosta najbrž še ta teden pravno priznali vlado generala Franca.

Predsednik madžarske vlade Imrezy je zaradi notranjih sporov v vladi odstopil.

Filipinska vlada bo v kratkem razveljavila vse ugodnosti, ki so jih zadnja leta dobili tujci. Ta ukrep je naperjen predvsem proti Japoncem, ki so se na Filipinih gospodarsko zelo razširili.

Italijanska vlada uradno zanika vesti, da bo imel Mussolini v nedeljo v Turinu velik govor, v katerem bo zahteval od Francije Džibuti, avtonomijo za Italijane v Tunisu in udeležbo Italije v Sueški prekopni družbi.

Ker je švicarska vlada včeraj pravno priznala špansko nacionalno državo, je rdeča vlada pretrgala svoje zveze z njo in je njen poslanik Fabra Ribas odpotoval iz Berna.

Irska poslanska zbornica in senat sta včeraj popoldne imela žalno sejo za pokojnim papežem Pijem XI. V znamenje žalovanja so sejo odložili. V petek bo v Dublinu slovesna zadušnica za pokojnega papeža. Udeležil se je bo predsednik republike z vlado ter zastopniki najvišjih civilnih in vojaških oblasti. Vsa gledališča in kinematografi bodo ta dan zaprti.

Švicarski zvezni svet je poslal oster opomin vsem nemškim in italijanskim listom na švicarskem ozemlju, naj ne napadajo Nemčije in Italije, ker bo sicer vlada prisiljena začeti z ostrimi koraki proti tem listom, ki z nepremišljenimi napadi silno škodijo švicarskim državnim koristim.

Pri zavzetju Barcelone je bil ranjen v noge najstarejši sin generala Franca, star komaj 15 let. Fant je od začetka državljanske vojne že dvakrat pobegnil iz Londona, kjer se je šolal ter se pridružil očetovim oddelkom. Prvič so ga poslali nazaj, drugič pa so mu pustili ostati v vojski.

Ranjence iz taborišč, v katera je francoska vlada spravila katalonske begunce, so začeli prevajati v Marseille in jih spravljati v zasilne bolnišnice, katere so uredili na starih ladjah.

Zastopniki Judov na palestinski konferenci v Londonu so izjavili predsedniku vlade Chamberlainu, da bodo Judje v kaki morebitni svetovni vojni s svojo oboroženo silo podpirali Anglijo, kakor so to storili že v svetovni vojni. Palestinski Judje bi v primeru vojne Sveto deželo sami branili.

Cerkveno sodišče starokatoliške cerkve ne more razveljaviti zakona, sklenjenega v katoliški cerkvi, čeprav je kateri od zakonov potem prestopil v starokatoliško vero. Tako je razsodilo kasacijsko sodišče v Beogradu v zadevi zakonov Fiser. Mož je namreč nekega dne prestopil v starokatoliško vero in si dal po cerkvenem sodišču starokatoliške cerkve razveljaviti prvi zakon. Fiserjeva pa tega ni priznala, temveč je tožila moža sodišču. Prvostopno sodišče je ugotovilo, da starokatoliško cerkveno sodišče nima pravice razveljaviti katoliških zakonov, pred zakonom velja Fiserjeva še vedno kot zakonca žena. Pa tudi noben zakon ne daje starokatoliški cerkvi pravice ločevanja zakonov, zlasti pa ne, če so bili sklenjeni v kaki drugi cerkvi. Zaradi tega je sodišče razveljavilo drugi zakon, sklenjen v starokatoliški cerkvi. Razsodbo sta potrdili tudi apelacijsko in kasacijsko sodišče.

Graditev mostu v Petajncih

Gornja Radgona, 14. febr.

Dela pri gradnji novega banovinskega mostu čez reko Muro v Petajncih živahno napredujejo. Dogradenj je že vseh pet manjših mostov, ki so primerno razporejeni nad poplavnim ozemljem, nad katerimi bo vodila nova prelozna banovinska cesta, ki bo imela 5 m visok nasip in bo vodila čez omenjene mostove do glavnega mostu čez Muro. V najvažnejšem toku so dela pri graditvi glavnega mostu čez Muro, ki bo dolg nad 100 metrov. Letočasno so v toku tudi dela pri graditvi nasipa za preložno cesto. Premostitvena dela bodo trajala še vse leto.

Pri gradnji tega mostu je prišlo do zaposlitve mnogo zasluzka potrebnih in brezposelnih delavcev iz Prekmurja in Slovenskih gor, ki si bodo lahko nekež prislužili in zadostili potrebam svojih številnih družin. Z graditvijo novega mostu bo dobilo Prekmurje prepotrebno, nad 20 let zaželeno, zvezo z ostalo Slovenijo.

Vladna izjava o političnem programu na jutrišnji seji skupščine

Volitve predsedstva v skupščini in v poslanskem klubu JRZ

Belgrad, 15. febr. m. Zaradi jutrišnje sestanke narodne skupščine in senata je prišlo v Belgrad že mnogo poslancev in senatorjev. Jutri bo na seji skupščine izvoljeno skupščinsko predsedništvo, in sicer en predsednik, trije podpredsedniki in pet tajnikov. Za predsednika vladina večina kandidira bivšega pravosodnega ministra Simonovića, ki je takoj po imenovanju nove vlade odobril njeno politično smer ter se takoj odločil zanjo. Za podpredsednika bo vladina večina kandidirala poslanca Mihelčiča, Pozderca in dr. Damica. Po izvolitvi petih tajnikov bo skupščinska seja končana, nakar bo sklican prvi redni sestanek nove narodne skupščine. Na tej seji bo prebran najprej kraljev ukaz o sklicanju narodne

skupščine, za tem ukaz o imenovanju nove vlade, nakar bo vlada Dragiša Cvetkovića podala svojo napovedano izjavo, katero vsa država napeto pričakuje.

Kakor je »Slovenski dom« že poročal, razpola vlada Dragiša Cvetkovića z veliko večino v skupščini in v senatu ter osebe, ki so bile takoj po imenovanju sedanje vlade za drugačno politiko, kakršno je pa napovedala sedanja vlada, ostale brez vsakega vpliva. Po izvolitvi stalnega skupščinskega predsedništva bodo tudi volitve predsedništva poslanskega kluba JRZ.

Volitve papeža nekoč in zdaj

Papeža Gregorja X. so izvolili po 34. mesecev trajajočem medvladju

Volitve najvišjega poglavarja rimsko-katoliške cerkve so daleč drugačne, kakor pa volitve kakšnih državnih poglavarjev, kakršnihkoli že. Cerkevna ustava od vseh podrobnosti natančno določa, kako se morajo te volitve izvesti. Ta ustava določa anemogoča, da bi se kdo povzpela na prestol sv. Petra s kakšno pristranostjo, ali — da se tako izrazimo — s kakšno politiko.

Zdaj z največjo skrbnostjo pripravljajo v Vatikanu vse potrebno za volitev novega papeža. »Conclave«, ali če se tako izrazimo, »plenium kardinalov« se bo po dosedanjih poročilih sestal 28. februarja. Kardinalski kolegij more imeti po določilih cerkvene ustave 72 članov. Toda toliko kardinalov se je doslej zbralo samo enkrat v zgodovini in sicer l. 1853 pod vlado papeža Pija IX. Danes je kardinalov samo 62, toda zaradi bolezni nekaterih izmed njih, se ne bodo mogli vsi zbrati v conclave.

Conclave - ustanova srednjega veka

Način volitve papeža v conclave izvira iz pozne srednjega veka. V prvem času krščanstva je volilo papeža vse rimsko ljudstvo skupaj z duhovništvom in vojaštvom. Ta običaj se je v teku časa izgubil, posebno od tlej, ko je cesar Konstantin izročil sv. kolegiju vso tisto oblast v Rimu, ki jo je imel nekdanji rimski senat. Sv. kolegij je bil v tistem času sestavljen iz župnikov, to je duhovnikov, ki so upravljali vse rimske župnije. Papež Nikolaj II., to je prvi papež, ki so ga izvolili v Firenci leta 1051, je pa izdal dekret (bulo) »Magna Charta«, ki je določila glavna načela, po katerih se danes volijo papeža. Od tedaj volijo papeža celotni zbor sv. kolegija kardinalov na podlagi načel »Magna Chartae«. Papež Gregor X. je potem uvedel novost conclave; tega papeža so izvolili v Viterbu v Južni Italiji po 34 mesecev trajajočem medvladju. Da pospeši izvolitev in zmanjša možnost nesloge med kardinali, je papež Gregor X. odredil, da se kardinali sestanejo v Vatikanu, da morajo ves čas volitve živeti vsak zase v svoji sobi v Vatikanu in da ne smejo priti v stik z ostalim svetom ves čas, dokler trajajo volitve. Od tistih dob pa do danes se je ustanova conclave obdržala.

Podroben postopek volitev

Ko pridejo kardinali v Vatikan volit novega papeža, zapro za njimi zunanja vrata Vatikana. Kardinali žive samo v svojih sobanah. Jed jim nosijo v sobe, sestanejo se pa samo na plenarne

seje, na katerih se vrši glasovanje po listkih. Glasujejo štirikrat na dan, dvakrat dopoldne in dvakrat popoldne. To traja tako dolgo, dokler ne dobi kateri kandidat dveh tretjin glasov. Po vsakem glasovanju sežgo lističe v posebnem kamnu slavnostne dvorane. Papir potreseja s posebnim črnim praškom in črni dim, ki se dvigne iz dimnika, je Rimu znamenje, da papež še ni izvoljen. Kadar dobi kateri kardinal dvetrejtinsko večino, lističe prav tako sežgo, toda papirju dodajo neko belo snov: takrat razglasi beli dim rimskemu ljudstvu, da je rimsko-katoliška cerkev dobila novega poglavarja. Kardinali izkažejo novemu papežu čast, nato ga pa spremito na balkon Vatikana, kjer se takoj zbere velika množica, da sprejme prvi blagoslov novega papeža »urbi et orbi«, mestu Rimu in vsemu svetu.

Volitve brez vsakega političnega pritiska

Conclave jamči za svobodno volitev poglavarja rimsko-katoliške cerkve. Kardinali so tako varni pred vsakim političnim pritiskom in pred vplivom množic. Edino habesburški cesar je imel prej po posebnem konkordatu s sv. stolico pravico, da je smel vložiti svoj »veto« proti izvolitvi novega papeža. Te pravice se je poslužil, kakor je znano, avstrijski cesar Franc Jožef pri izvolitvi kardinala Rampolla za papeža. Njegov »veto« so vpoštevali in izvolili drugega papeža.

Kdo more postati kardinal

Tudi kardinalstvo samo izvira še iz srednjega veka. Naslov kardinala so dobili v teku časa člani sv. kolegija, ki je volil papeža. Papež Klement IV. je kardinala imenoval prefekte, papež Pij II. pa rimske senatorje. Formalno lahko papež imenuje za kardinala vsakega rimskega katoličana. Papež Pavel VI. je imenoval za kardinala Ferdinanda Avstrijskega, sina kralja Filipa III., ko mu je bilo deset let. Prav tako je znano, da je Janez Krstnik Pamfil prišel v seznam članov sv. kolegija, ko je bil star 6 let. Toda takšne pravice se že več sto let ne izvajajo. Papež imenuje za kardinala samo visoke duhovnike, škofe, nadškofe in patriarhe rimsko-katoliške cerkve, ki jih je sedem. Kardinali se zato politično dele v dve kategoriji: eni so kardinali kurije, ki prebivajo v Rimu in se navadno imenujejo »rimska kurija«, drugi pa kardinali drugih narodov, ki s prevzemom kardinalskega škrlata obdržijo svoje mesto cerkvenih vele-dostojanstvenikov v tujih državah. Poslednji kardinal iz jugoslovanskih dežel je bil zagrebški škof Mihajlovič sredi 19. stoletja.

Parada tankov v Tokiju

Nova vrsta „kolonij“ „Kolonije za moraino padle ženske“

O najrazličnejših kolonijah danes že pišejo časopisi. Na prvem mestu so seveda kolonije, za kakršne se na primer v zadnjem času poteguje Nemčija. Kaj moramo razumeti pod temi kolonijami, je gotovo vsem znano. Gre tu za ozemlje, zunaj Nemčije kje, recimo v Afriki, ki jih Nemčija skuša spraviti pod svojo oblast in iz njih črpati bogastvo zemlje, če ga je kaj. Druge vrste »kolonij« so na primer tiste, o katerih govorimo na primer pri kakšnih svečanostih, ko pravimo, da so bili navzočni na primer tudi člani jugoslov. kolonije. Pod tem razumemo v tem primeru naše izseljence v dotičnem kraju, kjer je dotična svečanost prirejena. Dalje bi morali omeniti na primer »delavske kolonije«, kar pomeni nekakšna posebna delavska naselja. In nazadnje ne smemo pozabiti še na četrto vrsto »kolonij«, ki predstavljajo prav za prav neke vrste poboljševalnice.

Zaradi teh četrtyh kolonij smo tudi te vrstice napisali. Na Poljskem so namreč pred kratkim ustanovili posebne »kolonije« za takšne ženske, ki so padle, to se pravi, moralno padle. Kolonija za padle ženske je v Topolni pri Bitboštu. Ima okoli 400 jutrov zemlje za obdelovanje vrto in sadovnjakov. Vse gospodarstvo na tem posestvu vodijo ženske. Zenske, ki jih je usoda privedla v to »kolonijo«, bodo tu ostale po tri leta in bodo morale trdo delati. Ne bodo pa delale samo na poljih ali vrtovih, pač pa se bodo v teh treh letih svojega bivanja v »koloniji« morale izučiti kakšne obrti. Vendar ta »kolonija« ni morda kakšna prisilna delavnica, saj bo vsaki moralno padli ženski na prosti dano, ali hoče v kolonijo, ali ne. Vendar se bo morala vsaka odpraviti za ta tri leta vsakemu stiku z ostalim svetom. To bi bila potemtakem nekaka prostovoljna poboljševalnica.

Predavanja „o ljubezni“ Obvezni predmet na 250 ameriških univerzah

V Ameriki so tudi univerze drugačne, kakor pa drugod po svetu. To se pravi, drugačne v tem, o čem na njih vse predavajo. V njihov seznam predavanj so prišla že pred nekaj leti tudi »predavanja o ljubezni«.

Pred kratkim je ena teh ameriških univerz podala letno poročilo o uspehu, ki so ga rodila predavanja o ljubezni. V zvezi s tem poročila, da v zadnjih osmih letih ni bilo med tistimi, ki so kdaj poslušali ta predavanja, nobene ločitve zakona. To odločno pripisujejo samo učinku predavanj o ljubezni. Pred kratkim je ena teh ameriških univerz podala letno poročilo o uspehu, ki so ga rodila predavanja o ljubezni. V zvezi s tem poročila, da v zadnjih osmih letih ni bilo med tistimi, ki so kdaj poslušali ta predavanja, nobene ločitve zakona. To odločno pripisujejo samo učinku predavanj o ljubezni.

bezni. Predavatelji so jim na univerzi govorili o ljubezni in o zakonskem življenju.

Vsake dobre reči se Američani takoj pri- mejo. Tako so tudi po drugih mestih brž uvedli obvezno pouk o ljubezni. Danes poslušajo takšna predavanja že na 250 ameriških visokih šolah. Predavatelji se bavijo z najrazličnejšimi vprašanji, kakor na primer z vprašanjem, kako si moški ali ženska pridobi in ohrani ljubezen svojega izvo- ljenca ali izvoljenke, kakšna dekleta se moškim najbolj dopadejo, s čim se fant najbolj in naj- hitreje prikupe dekletu, ali po čem se da naj- hitreje spoznati, ali bo ta ali oni fant, oziroma dekle, dober zakonski drug ali družica, in podobno. Poleg teh vprašanj pride pri predavanjih na vrsto še cela vrsta drugih, ki se nanašajo na vse, kar bi utegnilo med mladimi poročenci nenadno ugas- niti medsebojno ljubezen. Treba pa je na vsak način predvsem razložiti odraslim fantom in de- kletom vse težave, v zakonu so namreč tudi neprijetne stvari — ki jih bosta zakonca morala prenašati skupno. Le tedaj, če se fant in dekle dobro zavedata tudi težkih in odgovornih nalog, ki ju čakajo v zakonu, je gotovo, da ločitev za- kona ne bo potrebna. Seveda pa je predvsem važ- no, da stopita v zakon po svoji lastni volji. Če te volje ni, potem gotovo ne pomagajo niti takšna univerzitetna predavanja, ki so jih pred leti vpe- ljali v Ameriki.

Radio

Programi Radio Ljubljana

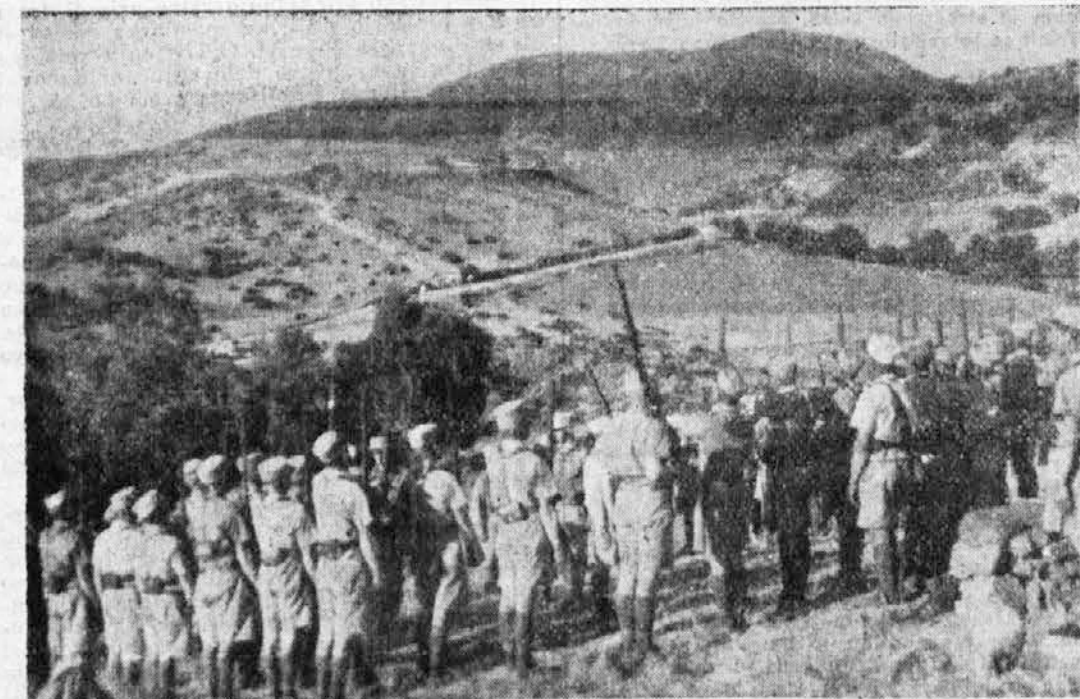
Sreda, 15. febr.: 12 Operetni napavi (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Koračnice in polke (plošče) — 14. Napovedi — 18. Mladinska ura: a) Iz življenja južnoameriških Indijancev (g. dr. V. Bo- hinc); b) Nekaj okvirjev za slike (g. M. Zor) — 18.40 Sestav Slovenije po stanovitih (g. M. Valant) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Priro- dopsni kotiček (g. prof. Pengov) — 20. Melody jazz (plošče) — 21.15 Koncert na violoncelu, g. Ceda Sed- lbauer pri klavirju g. prof. Lipovšek — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Cimermanov kvartet.

Četrtek, 16. febr.: 12 Baletna glasba (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.30 Pesni iz Španije (plošče) — 14. Napovedi — 18. Zbor mestne ženske realne gimnazije poje s spremljevanjem Rad. orkestra — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rud. Kolaric) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Deset minut zabave — 20. Trebušnik na potovanju. Zvočne slike, prirejane za radio po spisih J. Mlakarja. Izva- jajo člani rad. igral. družine. Oseba: Trebušnik, Ivan- ka — njegova nekakinja, Bečkov Grgo, Gospod Jan- ko in drugi — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Lahka glasba, igra Rad. orkester.

Petek, 17. febr.: 11 Solska ura: Leteše ribe (g. R. Bažar) — 12 Iz slovenskih krajev (plošče) — 12.45 Po- ročila — 13. Napovedi — 13.30 Opoljanski koncert slov. glasbe (Rad. orkester) — 14. Napovedi — 18. Zenska ura: Razlaga jedilnikov za postni čas (g. V. Peršuh) — 18.30 Plošče — 18.40 Francoščina (g. dr. St. Leben) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Stari slov. ženitovanjski običaji (R. Dostal, Ljublj.) — 20. Citrski dueti (g. E. Mezgoš, M. Hebein) — 20.40 Iz ope- nega carstva. Poje gđ. Valerija Heybalova, igra Rad. orkester. Dirigent: D. M. Stijanc — 22. Napovedi, po- ročila — 22.30 Angleške plošče.

Ogromne zaloge benecina, pripravljenega za japon- sko motorizirano vojsko

Včeraj smo na tem mestu objavili članek, v katerem smo opisali življenje v francoski tujski legiji, tam, kjer človek pozabi svoje ime in svojo preteklost. Gornja slika kaže, kako legionarji izkazu- jejo čast svojemu padlemu tovarišu

Norman Raily Raine:

JUNAŠTVA ROBINA HOODA ZGODOVINSKI ROMAN S SLIKAMI

»Ampak, to, ko ne moremo zaspati, spati, je tako lepo, tako lepo,« začelja lady Marian in še teeneje objame Bess. Vsa bi se ji rada zaupala, zadnjo misel iz svojih črnih skrivnosti in bolečin bi ji rad povedala. »Človek bi vse svoje živ- ljenje preživel v tem sanjarjenju in nik- dar mu ne bi bilo žal...« pravi Bess; glas ji je postal mehak, nežen in rahel kakor snežni kosmiči. Lady Marian je bila kar presenečena.

»Ah, niti jesti ne moremo! Nobena jed nam ne diši, nimamo teka, ne čutimo lakote! Samo ljubezen nam rodi na mi- sel, samo o svojem dragem razmišljamo, žejni smo ljubezni, čudežne sanje nas prevzemajo! Lady Marian, to je krasno, to je čudovito! Bolečine in radosti se mešajo v nas, in še bolečine občuteva- mo kot nekaj sladkega! Bess se vsa pre- da občutju, zamišlja se in umolkne. Kdo ve, če se ni v tem trenutku morda spom- nila vseh tistih svojih čudovitih deklinskih sanj in predstav, ki so bile tako lepe, pa so morale že tako hitro miniti. Morda pa ji je ta hip odzvel dar govora tudi spomin na tistega njenega draga upor- nika, Mucha, ki je imel zmerom zdrav, dober emeh v očeh in ki je imel obraz napet kakor je napet grah, preden začne klti. Težko bi bilo pogoditi, zakaj je bila Bess obmolknila. Zenske varujejo svoje skrivnosti in jih zlepa ne izdajajo. Naj- slajše uživajo te skrivnosti, če razen

njih samih nihče ne ve zanje in kadar jih čuvajo zaprte globoko, globoko v sebi s ključem večnega molka.

»Vidiš, tudi ti nisi ne jedla, ne pila, ko je bil on v ječi!« nadaljuje Bess po krajšem molku, v katerega je od zunaj prihajalo zaspano cvrčanje črčkov. Ta- ko je govorila, kakor bi bila med tem molkom še enkrat v duhu preživela vse, kar zdaj kot učiteljica govori lady Ma- rian. Govorila je kakor izkušena ženska, ki je bila tudi v srčnih stvareh že mnogo reči preizkusila na tem svetu. Saj pa je tudi bila izkušena; petkrat je bila po- ročena, živela je z enim možem srečno, z drugim znošno, ob tretjem je imela težko življenje. Hudi udarci so jo za- devali v življenju. Sonce in neurja je mo- rala prenesti, nebroj križev in težav jo je doletelo, pa se ni upognila. V njej je še vedno tlel nepoglasljivi mladostni žar, še se je čutila mlado. In ob mladi lady Ma- rian ter ob njeni romantični ljubezni do viteškega upornika Robin Hooda se je tudi sama pomladila. Doživela je tudi sa- ma ljubezensko zgodbo s prikupnim sak- sonskim upornikom Muchom.

»In človek bi ga rad videl, skupaj z njim bi bil rad, kajne, draga Bess? Ali ni res tako?« vpraša lady Marian. Rada bi bila s temi nestrpljivimi vprašanji in z odgovori, ki bi jih dobila od stare, iz- kušene Bess primerjala svoje misli in svoja čustva. Rada bi vedela, da bi bile

40 njene nade potrjene, da bi spet lahko upala v veselejšo bodočnost. Rada bi se prepričala, če je res zaljubljena v Robi- na Hooda. Za vsako ceno bi se rada o tem prepričala in si prišla popolnoma na jasno.

»Prav imaš, natanko tako je res, mo- ja mila lady Marian!« ji odvrne Bess. »In kadar si z njim, kadar ga gledaš in ko drži tvojo slabotno roko v svoji krepki moški sapi, tedaj začutiš, kako mu po- žilah polje vročih mladosti; razburjen je, na njegovem naglem dihu to spoznaš. Rad bi ti povedal kaj ljubeznivega, do- bro čutiš, besede mu vro, prave zveze ni med njimi, pa vendar se ti zdi vse, kar ti govori, tako neizrekljivo milo in slad- ko, nazadnje se mu začne jezik zaple- tati, ne ve ti več kaj reči, besede se mu zatikajo, ti pa postajaš vsa slaba in ne- mirna. Brez pomoči stojiš pred njim, ne moreš si pomagati, le v nekakšni omi- tici še slišiš njegov glas. Lice ti približa, že čutiš njegov dih, pogleda te v oči in tedaj se ti zazdi, da ti nekaj sili v grlo, pri srcu ti je čudovito prijetna, vse ti prevzame sladka omotičnost. Njegovi po- glledi te elabje. Drhtiš, rada bi se mu iz- trgala iz rok, mu ušla in se skrila, pa ne moreš... Če tako čutiš, draga lady Ma- rian, potem si prav gotovo zaljubljena!« konča Bess. Besede so ji vrele iz ust, davnaj zlati spomini so ji spet ozreli pred očmi. Na misel so ji prišli tisti krasni večeri, ko je bila prvič zaljubljena in se je s svojim dragim, njenim bodočim prvim možem sprehajala po vrtu za doma- čo hišo. Bil je cvetoči mesec majnik. Prav tako lepa mesečna noč je ležala na zemlji. Opojno je dehtelo cvetje, slav- ci so peli v grmovju, redke zvezde so

gorele na nebu, mesec je tiho veslal vedno višje proti evodu. Hodila sta po vrtu, se ustavljala in si govorila tisoč zaljubljenih norosti. Noč je bila polna radostnih, napol pridruženih glasov. Iz daljave je prihajal enolično, skrivnostni šum domačega potoka, ki je hitel mimo hiše. Stala sta pod drevesom in si gleda- la v oči z njenim prvim dragim. Čas je bežal kakor vihar. Vedno višje je pri- hajal mesec, vedno globlja je postajala noč, umolknilo so že pozne ptice po gr- movju in etisile glavice pod krila ter zaspale. Rože so dišale. Zrak je postajal hladnejši. Ure so minevale, onadva pa sta hodila po potih kakor bi ju splah ne brigalo, da se je na vzhodnem nebu, prav tam nad temnimi gozdnatimi griči že začel vedno razločneje širiti svetlejši pas, ki je napovedoval, da jutro ni več dake. Hladen vetrič je potegnil, rosa je začela legati na cvetne češe in srebriti travo. Tu pa tam je zasumelo na dreve- su. V spanju se je zganila ptica kakor v slutnji, da se bo treba kmalu zbuditi in zapeti jutru ter novemu dnevu v po- zdrev. Sele tedaj sta se zdrznila in se za- vedala, da se noč nagiba h koncu. Naglo sta se poslovila in se odpravila domov. Oh, kako lepi so bili ti spomini, kako prijetno je bila sanjariti in obujati spom- ine na dneve, ki jih ne bo nikdar več, na srečo, ki je bila tako sijajna in sladka, Kje je zdaj že vse to, kako naglo je mi- nulo. In vendar je bila usoda tako usmi- ljena do človeka, da mu je pustila vsaj spomine, čeprav mu je za vedno iztrgala mladost.

In zdaj je tu mlada deklica, ki doživ- lja enake čase, enake radosti in bridko- sti kakor jih je bila pred tolikimi in toli-

kimi leti doživljala sam! Ta njena mala, ljuba lady Marian, neizkušena, nepo- kvarjena, gre vsem radostim in vsemu življenju šele naproti! Prav tako kakor njo, Bess, zdaj lady Marian mučijo iste sladke in tesnobne skrbi, isti nemir ji ne da spati, iste srčne bolečine doživlja kakor jih je bila doživljala sama že pred davnim časom. Kako lepa je ta mladost, ti dnevi, zlati in solčni, to upanje, rož- nato in priskrčno! Tako naglo teče čas. Zdaj je človek še otrok, komaj je odras- selva se sklepajo, prvi sestanki so na vr- sti. Mlada ljubezen je čudežna. Tako je lepa, dobra, zaupljiva in čista. Človek veruje v ljubezen z vsem srcem, z vso vdanostjo in prepričanjem. To je najlep- ši čas v človeškem življenju. Nikdar po- zneje ni več tako lepo. Pozneje življenje prinese razočaranja in trezno stvarnost, ljube se vdajo dejstvom, zaidevajo jih udarci. Nazadnje se pomirijo z usodo, voljno sprejmejo nase življenjski jarem. Tu pa tam se tudi v težkih urah v duši še oslasi spomin na nekdanje lepe čase, toda trezna vsakdanost ta spomin naglo pregluši in zabriše svetle podobe iz pre- teklosti. Izvljenje je okrutno, le prekmalu vzame človeku l pe nade in predstave o bodočnosti ter jih nadomesti z razoča- ranjem in se težavami. Kmalu minejo prve radosti, kmalu se iztrženi človek, ki mora začeti z enoličnim življenjem. Toda spo- min na mladost in na njene prelepe dni, na prvo ljubezen nikdar v nobenem člo- veku ne more docela ugasniti.